

WYROK

W (...)

Dnia 18 sierpnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Łowiczu w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Honorata Wójcik

Protokolant: st.sek.sąd. Elżbieta Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 sierpnia 2016 roku

sprawy z powództwa G. K.

przeciwko A. K.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

1) orzeka o ustanowieniu rozdzielności majątkowej z dniem 01 kwietnia 2015 roku pomiędzy G. K. i A. K. znoszącej wspólność ustawową małżeńską powstałą pomiędzy nimi na skutek zawarcia związku małżeńskiego w dniu 21 kwietnia 1990 roku w USC w W. nr aktu 1438052/00/AM/ (...),

2) zasądza od A. K. na rzecz G. K. kwotę 954 (dziewięćset pięćdziesiąt cztery) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III RC 91/16

UZASADNIENIE

Powódka G. K. wniosła o ustanowienie rozdzielności małżeńskiej majątkowej między nią a pozwanym A. K. z datą wsteczną, od 1 kwietnia 2015 roku z powodu pozostawania przez strony w separacji faktycznej, która powoduje brak porozumienia w zarządzaniu majątkiem, a w szczególności podniosła to, że mąż groził zaciągnięciem kredytu w P. bez zgody powódki. W uzasadnieniu wskazała, że od 1 kwietnia 2015 roku wyprowadziła się z domu rodzinnego i obecnie wynajmuje mieszkanie, z powodu zdrady małżeńskiej i znęcania się męża nad nią. Od tego czasu nie utrzymuje kontaktów z mężem (pозew – k. 2-3).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie pozwu w całości z uwagi na brak powodów do ustanowienia rozdzielności majątkowej, neguje, jakoby powodem wyprowadzki powódki było znęcanie się pozwanego nad nią. Wskazał ponadto, że nie szkodzi wspólności majątkowej, nie zaciąga kredytów, nie utrudnia powódce w zarządzie majątkiem wspólnym (odpowiedź na pozew – k. 12 - 13).

Powyższe stanowiska zostały rozwinięte i podtrzymane na rozprawie przed Sądem (protokół z rozprawy – k. 18).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony zawarły związek małżeński dnia 21 kwietnia 1990 roku przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w W.. Nie toczy się pomiędzy stronami sprawa o rozwód, ani o separację. Strony nie zawierały dotychczas umów majątkowych małżeńskich. Żadna ze stron nie jest ubezwłasnowolniona ani nie toczy się wobec stron postępowanie upadłościowe.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 5, okoliczności przyznane)

W dniu 27 grudnia 2014 roku powódka zastała męża w łóżku z inną kobietą. Początkowo walczyła o rodzinę, ale nie udało się. W dniu 1 kwietnia 2015 roku wyprowadziła się z domu będącego wspólną własnością małżonków. Pozwany mieszka obecnie w tym domu ze swoją partnerką oraz dorosłymi synami, którzy nie uczestniczą w utrzymaniu domu. Powódka wynajmuje mieszkanie.

(dowód: zeznania powódki – k. 18, 18v w zw. z k. 20, zeznania pozwanego – k. 18v, 19 w zw. z k. 20)

Strony od 1 kwietnia 2015 roku nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Powódka wyprowadził się ze wspólnego domu i wynajmuje mieszkanie w Ł.. Od tego czasu prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe. A. K. mieszka we wspólnym domu stron w N. z partnerką i dwoma dorosłymi synami, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe.

(dowód: zeznania powódki – k. 18, 18v w zw. z k. 20, zeznania pozwanego – k. 18v, 19 w zw. z k. 20)

Powódka spłaca regularnie kredyt zaciągnięty w Banku (...) jeszcze przed wyprowadzką z domu na kwotę 8.000 zł. Pozwany nie zaciągał zobowiązań kredytowych po 1 kwietnia 2015 roku. Pokrywa koszty utrzymania domu w całości.

Pozwany nie próbował kontaktować się z żoną po jej wyprowadzeniu się z domu. A. K. wie, gdzie mieszka jego żona. Uniemożliwił powódce korzystanie z letniaka w ten sposób, że założył zasuwę, żeby powódka nie mogła wejść do pomieszczenia. Wyzywał żonę przez telefon, dlatego następnie nie odbierała od niego telefonów. Pozwany widzi możliwość podziału wspólnego domu przez wydzielenie odrębnych lokali bez rozdzielnosci majątkowej. Uważa, że powódka po zmianie może nadal mieszkać we wspólnym domu.

(dowód: zeznania powódki – k. 18, 18v w zw. z k. 20, zeznania pozwanego – k. 18v, 19 w zw. z k. 20)

Powódka utrzymuje się z wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w Poczcie Polskiej S.A. obecnie przebywa na zwolnieniu. Pozwany także pracuje w Poczcie Polskiej S.A., jako listonosz.

(dowód: zeznania powódki – k. 18, 18v w zw. z k. 20, zeznania pozwanego – k. 18v, 19 w zw. z k. 20)

Sąd uznał za wiarygodny zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów i oparł się na nim, dokonując ustaleń faktycznych.

Decydujące znaczenie miało w tym postępowaniu stwierdzenie, że powódka 1 kwietnia 2015 roku wyprowadziła się z domu, w którym obecnie mieszka pozwany wraz ze swoją partnerką. Sąd uznał za wiarygodne w tym zakresie zeznania powódki, potwierdzone przez pozwanego.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom pozwanego w części dotyczącej faktu nie wyzywania powódki i nie utrudniania korzystania z pomieszczeń domowych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo G. K. o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z datą wsteczną między nią a jej mężem A. K. z dniem 1 kwietnia 2015 roku zasługuje na uwzględnienie w całości.

Z dniem 21 kwietnia 1990 roku, to jest z chwilą zawarcia małżeństwa, powstała między stronami z mocy ustawy, na podstawie art. 31 § 1 k.r.o., wspólność majątkowa, nazwana przez ustawodawcę wspólnością ustawową. Wspólność ustawowa stanowi ustrój majątkowy preferowany przez prawodawcę, jednak nie jest on obligatoryjny. Przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego pozwalają na inne ukształtowanie tego ustroju, a mianowicie na rozszerzenie lub ograniczenie wspólności, a nawet na jej wyłączenie. Mogą tego dokonać sami małżonkowie, stosownie do art. 47 § 1

k.r.o., a w braku ich zgody sąd na żądanie jednego z małżonków w trybie art. 52 k.r.o. Zgodnie z przywołanym art. 52 § 1 k.r.o., z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej.

Rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W świetle art. 52 § 2 zdanie drugie k.r.o., w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielnosc majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, gdy małżonkowie żyli w rozłączeniu. Ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej na podstawie art. 52 k.r.o. możliwe jest wbrew woli jednego z małżonków, dlatego też może nastąpić tylko w razie istnienia ku temu ważnych powodów.

Ustawa nie definiuje pojęcia ważne powody, jednakże w doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym rozumieć należy takie okoliczności, które powodują, że w konkretnej sytuacji faktycznej wspólność ustawowa przestaje służyć dobru drugiego z małżonków oraz dobru założonej przez małżonków rodziny, a wręcz dalsze jej trwanie zagraża interesom drugiego małżonka (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 2000 roku, III CKN 287/00, LexPolonica nr 379815; M. Sychowicz [w:] K. Piasecki (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Warszawa 2006, komentarz do art. 52, tezy 14 i nast.).

Wśród katalogu ważnych powodów wymienia się okoliczność, że małżonkowie żyją w rozłączeniu (separacja faktyczna), trwonienie majątku, alkoholizm czy narkomania, hazard, uporczywy brak przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny, uporczywe dokonywanie szczególnie ryzykownych operacji finansowych zagrażających materialnym podstawom bytu rodziny. Podkreślić należy ponadto, że ważne powody przemawiające za ustanowieniem rozdzielnosci majątkowej powinny mieć charakter majątkowy. W realiach rozpoznawanej sprawy zachodzi ważny powód w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. uzasadniający ustanowienie przez Sąd rozdzielnosci majątkowej pomiędzy stronami. Jest nim długotrwała, separacja faktyczna, uniemożliwiająca wspólny zarząd majątkiem wspólnym. Od 1 kwietnia 2015 roku strony nie prowadziły wspólnego gospodarstwa domowego. Powódka wyprowadziła się ze wspólnego domu stron i wynajmuje mieszkanie w Ł.. Do tego kroku popchnęło ją zachowanie męża, tj. zdrada małżeńska a następnie zamieszkanie z nową partnerką w rodzinnym domu. Nie logiczne jest oczekiwanie pozwanego A. K., aby jego żona zamieszkała wraz z nim i jego partnerką w jednym domu. Od dnia 1 kwietnia 2015 roku strony samodzielnie dysponują środkami pochodzącymi z pracy każdego z nich. Współdziałanie w tym względzie między stronami jest niemożliwe, gdyż pozwany wyzywa żonę przez telefon, nie potrafi spokojnie rozmawiać. Ponadto utrudnia jej dostęp do pomieszczeń gospodarczych w obrębie domu będącego we wspólności majątkowej małżeńskiej. Pomiedzy stronami ustala więz gospodarza, fizyczna a nawet psychiczna, choć powódka nie wystąpiła o rozwód z powodów światopoglądowych. Wyrok SN z 4.11.2004 r. (V CK 215/04, L.) również potwierdza tezę, że „ważnym powodem uzasadniającym żądanie zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej może być separacja faktyczna, uniemożliwiająca współdziałanie w zarządzie tym majątkiem”. Definicja ważnego powodu została również doprecyzowana w wyroku SN z 14.1.2005 r. (III CK 112/04, L.). Zgodnie z zaproponowaną tam definicją, „ważnym powodem w rozumieniu art. 52 § 1 KRO jest taka separacja faktyczna, która skutkuje trwałym zerwaniem wszelkich stosunków majątkowych stron i brakiem możliwości podejmowania wspólnych decyzji gospodarczych”.

Podkreślić należy ponadto, że ważne powody przemawiające za ustanowieniem rozdzielnosci majątkowej powinny mieć charakter majątkowy, choć u ich źródeł mogą leżeć przyczyny natury osobistej, stwarzające taką sytuację, że wykonywanie przez małżonków zarządu majątkiem wspólnym jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, jak w rozważanym przypadku, a co za tym idzie wspólność majątkowa przestaje służyć dobru założonej przez małżeństwo rodziny (M. Sychowicz, Małżeńskie ustroje majątkowe [w:] Kodeks Rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod red. K. Piaseckiego, Warszawa 2009, LexisNexis, s. 334). Tak jest w realiach omawianej sprawy oprócz separacji faktycznej znacznie utrudniającej zarząd majątkiem wspólnym należy wziąć pod uwagę względy natury osobistej, na które powołuje się powódka, tj. zdradę małżeńską oraz zamieszkanie z nową partnerką we wspólnym domu stron, które powodują iż powódka nie chce kontaktować się z pozwanym i nie chce prowadzić z nim wspólnego zarządu majątkiem wspólnym, co wymaga kontaktów osobistych, których powódka nie chce utrzymywać z pozwanym (wyrok SN z 6 listopada 1972 r., III CRN 250/72, OSNCP 1973, nr 6, poz. 113, z glosami: B. D., OSPiKA 1973, nr 7-8, poz. 159 i M. W., NP. 1974, nr 3, s. 338; wyrok SN z 5 grudnia 1995 r., III CRN 164/95, niepubl.).

Powyższe okoliczności świadczą o tym, że w związku małżeńskim powódki i pozwanego wspólność ustawowa nie spełnia już swych funkcji, a jej dalsze trwanie stwarza zagrożenie interesów majątkowych stron a w szczególności powódki, która nie jest w stanie przeciwdziałać poczynaniom pozwanego, który obecnie prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z nową partnerką życiową zatem bezzasadnie oczekuje współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym z żoną.

Nie budzi zatem wątpliwości, iż strony od 1 kwietnia 2015 roku są w separacji faktycznej, co zostało potwierdzone zeznaniami stron. Jednocześnie z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż strony nie są w stanie podejmować wspólnych, zgodnych decyzji gospodarczych. Nie rozmawiają ze sobą a co za tym idzie nie konsultują ze sobą decyzji w sprawie zarządu majątkiem wspólnym. Powódka boi się wrócić do domu, obawia się kolejnych awantur domowych i nie życzy sobie kontaktu z partnerką męża.

Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z datą wsteczną jest możliwe o tyle tylko, o ile w tej dacie istniały już ważne powody ustanowienia rozdzielnosci, także w kontekście realnego zagrożenia interesu wierzycieli (por. wyr. SN z 4.6.2004 r., III CK 126/03, L.). W dniu 1 kwietnia 2015 r. istniały już zatem powody orzeczenia rozdzielnosci majątkowej.

W niniejszej sprawie zachodzą wyjątkowe wypadki, o których mowa w art. 52 § 2 zdanie drugie in principio k.r.o., dla ustanowienia rozdzielnosci majątkowej z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa. Trwająca przed wniesieniem pozwu separacja faktyczna przemawia za uznaniem, że w przedmiotowej sprawie zachodzą wyjątkowe okoliczności uzasadniające ustanowienie rozdzielnosci majątkowej pomiędzy małżonkami z datą wcześniejszą, tj. z dniem 1 kwietnia 2015 roku, kiedy to G. K. wyprowadziła z domu i wynajmuje mieszkanie w Ł..

Należy podnieść, iż zniesienie wspólności majątkowej z datą wsteczną może być orzeczone tylko w sytuacjach rzadkich i wyjątkowych, za czym przemawia wzgląd na ochronę interesu wierzycieli każdego z małżonków, przy rozważaniu zaś takiego zniesienia sąd musi rozważyć nie tylko interes rodziny, ale także ewentualność pokrzywdzenia tych wierzycieli każdego z małżonków, których należności powstały w okresie objętym wstecznym działaniem orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1994 r., I CRN 50/94, OSNCP 1994, nr 12, poz. 246; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 1995 r., II CRN 148/94, OSNC 1995, nr 4, poz. 70; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 1995 r., II CRN 162/94, OSNC 1995, nr 6, poz. 100). W okolicznościach przedmiotowej sprawy rozważenie interesów obojga małżonków, widziane w perspektywie przyszłości, a także wnikliwe rozważenie interesów osób trzecich, w szczególności wierzycieli stron, pozwala na uwzględnienie żądania powoda w całości. Uwzględnienie powództwa nie stanowi zatem zagrożenia dla osób trzecich i nie narusza ich interesu, bowiem kwestia spłat może zostać rozstrzygnięta w postępowaniu o podział dorobku.

Mając na względzie powyższe ustalenia i rozważania, Sąd uznał za zasadne ustanowienie rozdzielnosci majątkowej pomiędzy G. K. a A. K. z dniem 1 kwietnia 2015 roku znoszącej wspólność majątkową małżeńską powstałą między nimi na skutek zawarcia związku małżeńskiego w dniu 21 kwietnia 1990 roku o oznaczeniu aktu małżeństwa numerem 1438052/00/AM/ (...).

Biorąc pod uwagę wynik postępowania, czyli to, że powódka wygrała sprawę w całości, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania wyrażoną w art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od A. K. na rzecz G. K. kwotę 954 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z dnia 5 listopada 2015 r.).